

Rynek lotniczy w Polsce w 2020 roku (Komunikat Instytutu Turystyki SGTiH Vistula)

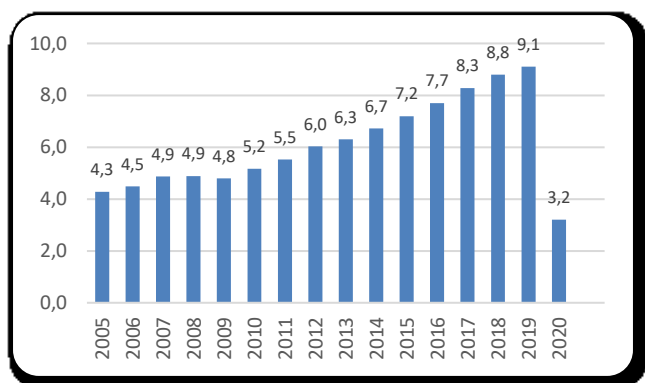
I. Informacje o źródłach danych

Źródłem danych w niniejszym komunikacie są zestawienia sporządzone 12 maja 2021, zaktualizowane i opublikowane w wersji elektronicznej przez Urząd Lotnictwa Cywilnego 2 czerwca 2021 roku oraz raport *Analiza przewozów w polskich portach lotniczych w roku 2020* z maja 2021 roku. Informacje o sytuacji na rynku międzynarodowym pochodzą z raportu IATA *Air Passenger Market Analysis* z grudnia 2020 roku oraz raportów ACI (Airport Council International) *Europe's airport 2020 passenger traffic back to 1995 levels* z 21 lutego 2021 roku oraz *COVID-19 & AIRPORTS Traffic Forecast & Financial Impact Revised 2021 & Medium-Term Forecast* z 21 kwietnia 2021 roku.

II. Międzynarodowy pasażerski ruch lotniczy

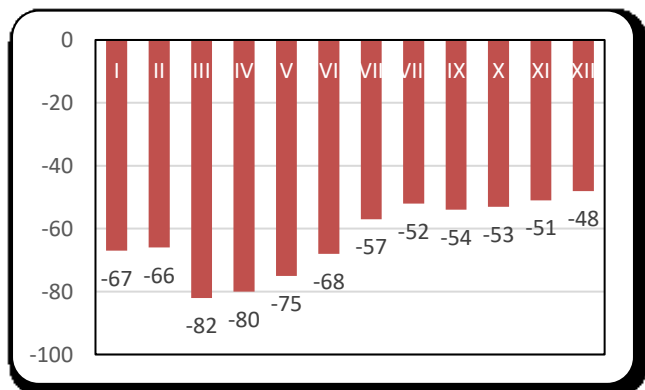
Według danych ACI światowy pasażerski ruch lotniczy w 2020 roku zmalał o 65,4% w stosunku do 2019 roku. I według nich może wrócić do poziomu z 2019 roku dopiero w 2025 roku.

Rys.1. Ruch pasażerski na lotniskach świata w latach 2005-2020 w mld pasażerów

Źródło: ACI, World Airport Traffic Report, 2005-2020

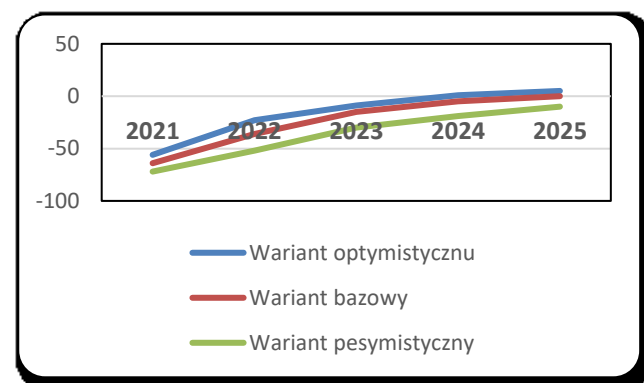
Rys. 2. Oszacowanie spadku ruchu pasażerskiego w portach europejskich w poszczególnych miesiącach 2020 rok

Źródło: ACI, maj 2020

ACI szacuje, że europejskie porty lotnicze straciły w 2020 roku 1,72 mld pasażerów w tym kraje Unii Europejskiej 1,34. Według wariantu bazowego europejski ruch pasażerski osiągnie poziom z 2019 roku w roku 2025 (w wariantcie optymistycznym w 2024 roku, a w wariantcie pesymistycznym w 2027).

Rys. 3. Prognoza zmian wielkości ruchu pasażerskiego w portach europejskich w latach 2021-2025 w % ruchu w 2019 roku.

Źródło: ACI, maj 2021

Według szacunków IATA liczba pasażerokilometrów (RPK) w 2020 roku spadła o 65,9%, a liczba dostępnych miejsc na kilometr (ASK – Available Seat Kilometer) o 56,5%. Najwyższe spadki IATA notuje w rejonie Azji i Pacyfiku.

Globalne wykorzystanie miejsc w samolotach (load factor) w 2020 roku wyniosło 64,8% i było niższe o 17,8 punktów procentowych niż w 2019 roku, a trzeba pamiętać o ogromnym spadku liczby rejsów.

Mówiąc o przychodach europejskich portów lotniczych należy podkreślić, że przychody w 2020 roku były o 30 miliardów euro niższe niż w 2019 roku; co oznaczało spadek rocznych przychodów o ponad 60% (w ruchu pasażerskim spadek wyniósł 70%).

W 2021 r. połączenie niskich prognoz liczby pasażerów (o 64% mniej niż w 2019 roku) oraz podwyższonej presji rynkowej/konkurencja spowodują że przychody portów lotniczych nadal pozostaną na poziomie niższym o 29 miliardów euro niż w 2019 roku.

Przychody w poszczególnych kwartałach w 2021 w stosunku do przychodów w 2019 roku będą niższe o 7,5 mld euro w pierwszym kwartale, o 9,2 mld euro w drugim kwartale, 7,4 mld euro w trzecim kwartale i 5,0 mld euro w czwartym kwartale.

Brak jest jeszcze szczegółowych prognoz przychodów portów lotniczych po 2021 roku ale należy spodziewać, że będą one niższe od przychodów w 2019 roku jeszcze co najmniej w latach 2022-2023 o osiągną ten poziom najwcześniej w 2024 roku.

III. Ruch pasażerski w polskich portach lotniczych w latach 2005-2020 w mln.

Według danych ULC od 2009 roku pasażerski ruch lotniczy w lotach regularnych i czarterowych w polskich portach lotniczych systematycznie rósł aby w 2019 roku osiągnął 49 mln pasażerów. Pandemia i ograniczenia w ruchu lotniczym w 2020 roku spowodowały spadek ruchu lotniczego w polskich portach lotniczych o 70,3% w stosunku do ruchu w 2019 roku.

Rys. 4. Ruch pasażerski w polskich portach lotniczych w latach 2005-2020 w mln

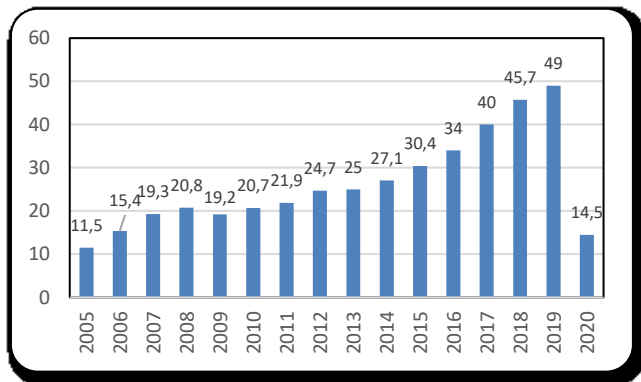

Tabela 1. Ruch pasażerski krajowy i międzynarodowy w polskich portach lotniczych w latach 2019-2020 w tys.

Nazwa portu	2020	2019	2020/2019
Chopina w Warszawie	5473,2	18844,6	-71,0%
Kraków – Balice	2589,0	8402,9	-69,2%
Gdańsk im. L. Wałęsy	1697,4	5361,1	-68,3%
Katowice – Pyrzowice	1437,9	4843,7	-70,3%
Wrocław – Strachowice	1003,1	3543,4	-71,7%
Warszawa / Modlin	870,8	3104,3	-71,9%
Poznań – Ławica	652,8	2372,2	-72,5%
Rzeszów – Jasionka	234,4	769,3	-69,5%
Szczecin – Goleniów	185,8	580,5	-68,0%
Bydgoszcz	124,5	413,5	-69,9%
Lublin	123,5	356,0	-65,3%
Łódź	75,3	241,7	-68,9%
Olsztyn-Mazury	61,1	147,4	-58,6%
Zielona Góra – Babimost	19,3	33,1	-41,8%
Radom – Sadków	0,0	0,0	-
Polska razem	14548,1	49013,5	-70,3%

Uwaga: dane nie uwzględniają pasażerów w ruchu tranzytowym oraz G.A.

Należy podkreślić, że jeśli w całym 2020 roku pasażerski ruch lotniczy zmniejszył się o 70,3% to w pierwszym kwartale tego roku zmniejszył się o 15,3%, w drugim o 63,9%, w trzecim o 66,1% i w czwartym o 84,2%. W całym 2020 roku nieco bardziej bo o 77,4% zmniejszył się ruch przewozów czarterowych.

IV. Międzynarodowy ruch pasażerski w polskich portach lotniczych w lotach regularnych w latach 2019-2020 w mln.

W całym 2020 roku w stosunku do 2019 roku w ruchu regularnym odnotowano spadek o 69,9%. Największy spadek liczby pasażerów w lotach regularnych w roku 2020 w porównaniu z 2019 rokiem odnotowano w połączeniach z Izraelem (o 81,6%), a następnie z Portugalią (79,9%), ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki (o 78,8%) i

Tabela 2. Liczba pasażerów obsługiwanych w polskich portach lotniczych według krajów w międzynarodowym ruchu regularnym w 2019 i 2020 roku w tys.

Nazwa kraju	2020	2019	2020/2019
1. Wielka Brytania	2980,0	8286,7	-64,0
2. Niemcy	1252,8	4760,7	-73,7
3. Włochy	779,9	2640,3	-70,5
4. Norwegia	721,9	2380,1	-69,7
5. Ukraina	652,7	2032,5	-67,9
6. Hiszpania	501,3	1811,7	-72,3
7. Holandia	672,4	1749,6	-61,6
8. Francja	414,4	1492,3	-72,2
9. Szwecja	377,7	1456,9	-74,1
10. Irlandia	410,9	1024,9	-59,9
11. Dania	236,7	873,8	-72,9
12. Belgia	245,0	858,6	-71,5
13. Izrael	143,6	779,1	-81,6
14. Grecja	367,0	731,3	-49,8
15. Stany Zjednoczone Am.	150,4	708,9	-78,8
16. Szwajcaria	164,9	601,4	-72,6
17. Austria	131,9	542,2	-75,7
18. Portugalia	95,3	474,9	-79,9
19. Zjedn. Emiraty Arabskie	92,6	355,4	-73,9
20. Węgry	85,8	346,0	-75,2
Razem świat	12022,2	39925,9	-69,9

Zajmijmy się teraz danymi dotyczącymi miast będących najczęściej miejscami docelowymi w 2019 roku. W 2020 roku kolejność zajmowanych miejsc niewiele różni się od 2019 roku/ Spadki liczby pasażerów połączeń regularnych kształtowały się między 57,3% (Eindhoven) do 79,3 (Monachium). Tradycyjnie najwięcej połączeń z Polską miał Londyn. Spadek liczby podróży na tej trasie wyniósł 65,7%

Tabela 3. Liczba pasażerów obsługiwanych w polskich portach lotniczych według miast docelowych w międzynarodowym ruchu regularnym w 2019 i 2020 roku w tys.

Nazwa miasta	2020	2019	2020/2019
1. Londyn	1659,5	4834,6	-65,7
2. Frankfurt	430,1	1615,3	-73,4
3. Oslo	462,0	1565,9	-70,5
4. Monachium	244,1	1178,7	-79,3
5. Kijów	345,1	1165,8	-70,4
6. Paryż	306,7	1016,2	-69,8
7. Amsterdam	336,1	961,7	-65,1
8. Sztokholm	243,8	921,4	-73,5
9. Bruksela	244,7	846,1	-71,1
10. Mediolan	215,1	816,7	-73,7
11. Dublin	325,2	806,1	-59,7
12. Eindhoven	336,3	787,9	-57,3
13. Kopenhaga	194,4	691,4	-71,9
14. Rzym	214,3	670,4	-68,0
15. Barcelona	133,1	553,0	-75,9
16. Wiedeń	131,9	542,2	-75,7
17. Dortmund	221,1	539,2	-59,0
18. Lwów	123,8	469,6	-73,6
19. Liverpool	162,0	447,5	-63,8
20. Zurych	124,4	426,6	-70,8

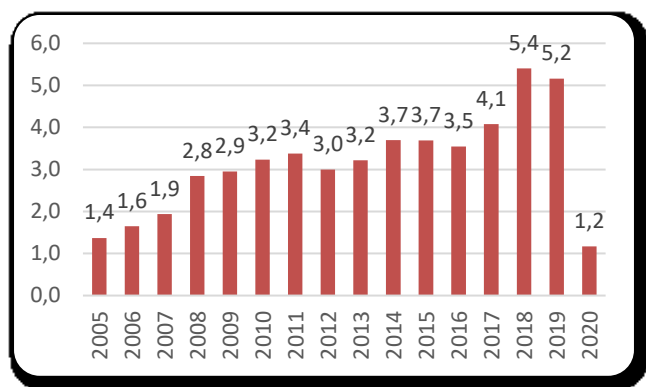

V. Ruch pasażerski w polskich portach lotniczych w lotach czarterowych w mln.

Po apogeum w 2018 roku (5,4 mln pasażerów) i lekkim spadku w 2019 roku (o 3,7%) w całym 2020 roku w stosunku do 2019 roku w ruchu czarterowym odnotowano spadek o 76,9%.

Należy jednak podkreślić, że lata 2018 i 2019 to najlepsze lata touroperatorów oferujących loty czarterowe.

Rys. 5. Czarterowy ruch pasażerski w polskich portach lotniczych w latach 2005-2020 w mln

W 2020 roku najczęściej odwiedzanym krajem była Grecja (BUZZ, Enter Air i Smartwings), chociaż i tu zanotowano spadek podróży o 78,9%. Na drugim miejscu była Turcja (głównie Enter Air i Onur Air) ze spadkiem o 86,0%, a na trzecim Egipt (Enter Air, Smartwings i AMC Airlines) ze spadkiem o 70,7%. Największy spadek podróży czarterowych odnotowano na kierunku włoskim (91,7%), portugalskim (87,9%) oraz tunezyjskim (87%).

Pewną ciekawostką jest znaczny wzrost liczby podróży lotami czarterowymi między Polską a Wielką Brytanią. Wzrost ten jest jednak zdecydowanym spadkiem ruchu regularnego na tym kierunku.

Tabela 4. Najczęściej odwiedzane kraje w ruchu czarterowym w latach 2019-2020 w tys.

Nazwa miasta	2020	2019	2020/2019
1. Turcja	186,2	1328,2	-86,0%
2. Grecja	263,6	1251,0	-78,9%
3. Egipt	154,9	528,7	-70,7%
4. Hiszpania	136,1	517,6	-73,7%
5. Bułgaria	90,8	478,7	-81,0%
6. Tunezja	24,3	187,6	-87,0%
7. Albania	21,8	97,1	-77,6%
8. Włochy	7,9	95,1	-91,7%
9. Portugalia	9,6	79,0	-87,9%
10. Cypr	9,8	72,9	-86,5%
11. Izrael	8,9	59,7	-85,1%
12. Republika Dominikańska	17,1	40,8	-58,1%
13. Zjedn. Emiraty Arabskie	10,5	39,3	-73,3%
14. Tanzania	14,2	29,7	-52,0%
15. Kuba	17,3	28,8	-40,0%
16. Tajlandia	15,3	25,4	-39,8%
17. Kenia	11,8	24,2	-51,2%
18. Oman	9,6	22,5	-57,6%
19. Wielka Brytania	33,2	14,6	128,1%
20. Francja	7,0	12,4	-43,5%

Aby podsumować loty czarterowe warto wskazać na najczęściej odwiedzane miasta w latach 2019-2020. W 2019 roku najliczniej odwiedzanym miastem była Antalya, a następnie Burgas, Hurgarda, Heraklion i Bodrum. A jak wyglądał ranking miast w 2020 roku?

Tabela 5. Najczęściej odwiedzane miasta w ruchu czarterowym w latach 2019-2020 w tys.

Nazwa miasta	2020	2019	2020/2019
1. Antalya	150,1	1005,5	-85,1
2. Hurgada	83,2	289,7	-71,3
3. Burgas	65,2	322,5	-79,8
4. Rodos	63,4	203,9	-68,9
5. Heraklion	61,4	229,7	-73,3
6. Zakintos	59,9	214,8	-72,1
7. Marsa Alam	52,1	149,9	-65,2
8. Teneryfa	35,4	92,7	-61,8
9. Fuerteventura	30,1	89,1	-66,2
10. Kos	28,2	146,7	-80,8
11. Bodrum	28,2	214,9	-86,9
12. Londyn	27,0	5,7	375,7
13. Warna	25,3	155,9	-83,7
14. Palma de Mallorca	23,9	112,7	-78,8
15. Tirana	21,8	97,1	-77,6
16. Chania	20,2	147,0	-86,3
17. Korfu	18,0	148,3	-87,8
18. Gran Canaria	17,4	35,5	-51,2
19. Djerba	15,5	65,6	-76,3
20. Zanzibar	14,2	29,7	-52,0

VI. Krajowy ruch pasażerski w polskich portach lotniczych

Krajowy pasażerski ruch lotniczy w polskich portach lotniczych w 2020 roku wyniósł 3,9 mln pasażerów i był o 65,4% niższy niż w 2019 roku, przy czym największy spadek (o 72,2%) odnotowano w Katowicach-Pyrzowicach.

Tabela 6. Krajowy ruch pasażerski w polskich portach lotniczych w 2020 roku w tys.

Nazwa portu	2020	2019	2020/2019
Chopina w Warszawie	612,4	1758,3	-65,2%
Kraków – Balice	172,8	525,6	-67,1%
Gdańsk im. L. Wałęsy	154,9	429,0	-63,9%
Wrocław – Strachowice	116,2	348,3	-66,6%
Rzeszów – Jasionka	81,5	217,0	-62,4%
Szczecin – Goleniów	73,1	216,8	-66,3%
Poznań – Ławica	61,8	201,3	-69,3%
Katowice – Pyrzowice	41,9	151,0	-72,2%
Zielona Góra – Babimost	19,3	27,8	-30,8%
Lublin	10,6	37,0	-71,4%
Bydgoszcz	8,3	6,7	+24,2%
Olsztyn-Mazury	5,7	6,6	-14,1%
Warszawa / Modlin	0,2	0,2	+1,6%
Łódź	0	0	0%
Radom – Sadków	0	0	0%
Suma	1358,7	3925,5	-65,4%

VII. Przewoźnicy w polskich portach lotniczych¹

Zgodnie z informacjami Urzędu Lotnictwa Cywilnego ze względu na realizowany model biznesowy przewoźnika lotniczego w 2020 roku w Polsce na skutek znacznej zmiany poziomów ruchu w okresie epidemii COVID-19 doszło do zmiany struktury udziałów w rynku w stosunku do roku poprzedniego.

Przewoźnicy sieciowi odnotowali spadek w liczbie przewożonych pasażerów o 71%, przewoźnicy niskokosztowi o 68%, a przewoźnicy czarterowi o 79%. W związku z tym wzrósł udział w rynku przewoźników niskokosztowych (o 4,6 punktów procentowych), natomiast spadł udział przewoźników sieciowych (o 1,4 punktów procentowych) i przewoźników czarterowych (o 3,2 punkty procentowe).

Największy, tj. 27% udział w rynku miał nadal Ryanair. Drugim przewoźnikiem pod względem udziału w rynku był PLL LOT, a trzecim Wizz Air. Ze względu na sytuację, niewielkie wzrosty w całym roku odnotowali tylko przewoźnicy, którzy nie mieli w roku 2019 dużej liczby pasażerów.

Rys. 6. Udział w rynku wg. wielkości przewozów pasażerów w lotach regularnych i czarterowych w 2020 roku w %

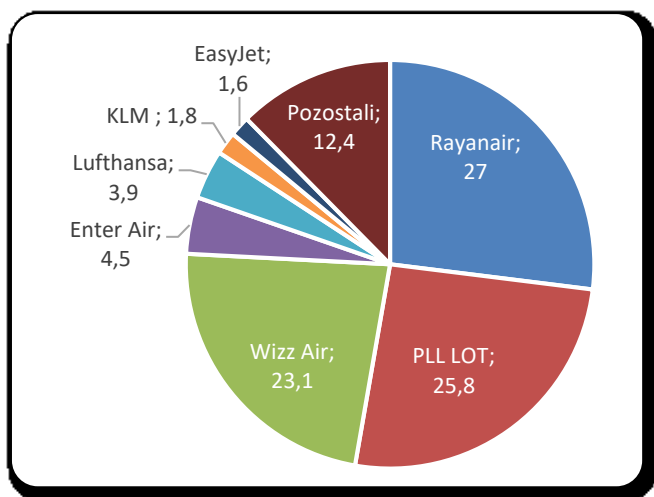

Tabela 7. Liczba pasażerów według przewoźników obsługujących w krajowym i międzynarodowym ruchu czarterowym w tys.

Przewoźnik	2020	2019	2020/2019
1. Enter Air	381,0	1544,1	-75,3
2. Ryanair Sun	176,4	957,7	-81,6
3. LOT Polish Airlines	161,3	262,0	-38,4
4. Smartwings (d. Travel Service)	153,8	899,6	-82,9
5. Blue Panorama Airlines	67,9	230,6	-70,6
6. AMC Aviation	36,2	73,9	-51,1
7. Onur Air	33,3	401,7	-91,7
8. AMC Airlines	22,2	3,6	522,1
9. Nouvelair Tunisie	15,7	106,1	-85,2
10. Pegasus Airlines	14,8	68,6	-78,5
11. Corendon Airlines	13,5	96,2	-85,9
12. Ryanair	10,0	12,4	-19,4

W 2020 w polskich lotach czarterowych operowało ponad 30 przewoźników przewożąc 1,2 mln pasażerów. Z wymienionych w tabeli przewoźników warto zwrócić uwagę na AMC Airlines, który w 2020 roku zwiększył liczbę przewiezionych pasażerów pięciokrotnie. Z niewymienionych w tabeli 6 przewoźników warto wymienić Wideroe's Flyveselskap (6,0 tys. pasażerów w 2020 roku), który praktycznie nie występował w roku 2019. Z niewymienionych w tabeli przewoźników warto wymienić tych, którzy w 2019 roku uplasowali się w pierwszej dziesiątce. Byli to: Bulgarian Air Charter (94,5 tys. pasażerów), SunExpress (89,7 tys. pasażerów) i Aegean Airlines (34,4 tys. pasażerów).

Przechodząc do przewoźników w ruchu regularnym warto zwrócić uwagę na przewoźników notujących w 2020 roku spadki znacznie większe od przeciętnych. Należą do nich: Ukraine International Airlines, Finnair i Aeroflot-Russian Airlines.

Tabela 8. Liczba pasażerów według przewoźników obsługujących w krajowym i międzynarodowym ruchu regularnym w tys.

Przewoźnik	2020	2019	2020/2019
1. Ryanair	3911,5	11971,0	-67,3
2. LOT Polish Airlines	3585,5	11792,7	-69,6
3. Wizz Air	3354,8	9487,0	-64,6
4. Lufthansa	562,1	2345,2	-76,0
5. Enter Air	273,2	917,0	-70,2
6. KLM Royal Dutch Airlines	264,0	665,6	-60,3
7. EasyJet	237,0	1043,3	-77,3
8. Norwegian Air Shuttle	157,8	894,0	-82,4
9. SAS	96,2	433,4	-77,8
10. Air France	95,2	369,0	-74,2
11. British Airways	93,7	315,5	-70,3
12. Qatar Airways	81,2	275,7	-70,5
13. Swiss International Air Lines	67,3	295,9	-77,2
14. Emirates	61,1	235,8	-74,1
15. Jet2.com	51,7	169,5	-69,5
16. Austrian Airlines	42,6	206,1	-79,3
17. Aeroflot-Russian Airlines	41,9	219,2	-80,9
18. Finnair	37,4	268,8	-86,1
19. Eurowings (Germanwings)	36,9	160,1	-76,9
20. Turkish Airlines (THY)	34,1	96,9	-64,8
21. Brussels Airlines	31,9	174,9	-81,7
22. Belavia	31,4	68,8	-54,3
23. Aegean Airlines	29,9	110,8	-73,0
24. TAP Portugal	26,0	119,7	-78,3
25. Ukraine International Airlines	24,9	250,5	-90,0
Pozostali przewoźnicy	146,3	953,6	-84,7
LCC	7816,7	24117,3	-67,6
Suma	13375,7	43840,2	-69,5

Warszawa, 8 czerwca 2021

dr Krzysztof Łopaciński

¹ Niniejszy rozdział powstał na podstawie raportu ULC Analiza przewozów w polskich portach lotniczych w roku 2020

